

ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Кредити та кількість годин:	Очна: 4 ECTS; 120 годин: 30 лекційних, 22 практичних та 68 самостійна робота; залік Заочна: 4 ECTS; 120 годин: 6 лекційних, 4 практичних та 110 самостійна робота; залік

I. Опис навчальної дисципліни

Історія держави і права зарубіжних країн належить до пограничних наук, що знаходяться між науками власне історичними та історико-правничими. За об'єктом вивчення Історія держави і права зарубіжних країн є переважно юридичною наукою, за методами вивчення об'єкту – переважно історичною.

Історія держави і права зарубіжних країн вивчає у хронологічній послідовності структуру, компетенцію, функції державних органів, правове становище населення і розвиток головних галузей права. На відміну від всесвітньої історії Історія держави і права зарубіжних країн розглядає не суспільство в цілому, а лише розвиток державно-правових інститутів і явищ. На відміну від теорії держави і права зарубіжних країн Історія держави і права зарубіжних країн розглядає процес розвитку держави і права не в абстрактній, а в конкретній формі.

Методологічною основою вивчення Історії держави і права зарубіжних країн є цивілізаційна концепція, розроблена в працях О. Шпенглера і А. Тойнбі, і деталізована прикладно до історії держави і права в працях Г. Бермана, Р. Нісбета, Ф. Мейтленда та ін. Оскільки жодна методологічна концепція не може претендувати на виключну повноту, то при вивченні курсу використовуються елементи формаційної концепції та соціальної теорії права.

До викладання курсу широко залучаються міжпредметні зв'язки. Зокрема, використовуються досягнення всесвітньої історії, теорії держави і права зарубіжних країн, історії політичних і правових вчень, римського, конституційного, цивільного, канонічного та інших галузей права. З метою уникнення дублювання інших навчальних дисциплін використані рекомендації провідних фахівців Історії держави і права зарубіжних країн, про значне обмеження матеріалу, що стосується сучасних іноземних держав.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у вивченні і засвоєнні еволюції провідних державних інститутів (глави держави, парламенту, уряду, верховних судів тощо) та докладному простеженні розвитку основних галузей права (цивільного, кримінального, цивільно-процесуального, кримінально-процесуального, торгового, міжнародного тощо) на підставі фундаментальних систематизацій і кодифікацій права в провідних країнах світу.

В процесі досягнення мети планується реалізувати наступні завдання:

- сприяти становленню широкої загальної підготовки студента в питаннях держави і права, формуванню у них особливого, юридичного мислення, необхідного для засвоєння і застосування права;
- створити необхідні передумови для засвоєння інших правничих дисциплін: історії політичних і правових вчень, теорії держави і права зарубіжних країн, римського, міжнародного права та ін.;
- формувати вміння науково оцінювати процеси, що відбуваються в світі.

До кінця цього курсу слухачі здобудуть:

загальні компетентності:

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові) компетентності:

СК 2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

III. Результати навчання

РН згідно з ОПП	Результати навчання за навчальною дисципліною
РН 1. Визначити переконливість аргументів у процесі оцінки заздальгідь невідомих умов	– пояснювати характер подій та процесів, притаманних для провідних країн в різні історичні періоди; – уміти вписувати їх в суспільний контекст; – встановлювати їх значення для формування державних і правових інститутів.
РН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.	– оцінювати недоліки і переваги різних шляхів становлення державно-правових і приватно-правових відносин на основі аналізу всесвітньої історико-правової практики; – набуті здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
РН 23. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.	– здійснювати аналіз суспільних процесів еволюції інститутів держави і права зарубіжних країн; – демонструвати їх власне бачення та перспективи вдосконалення з врахуванням відповідного історико-правового досвіду; – формування здатність примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку, техніки і технологій.
РН 24. Формувати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.	– формулювати власні обґрунтування судження щодо формування сучасних правових систем і моделей державного устрою зарубіжних країн; – формування здатності до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№	Тема дисципліни
1	Вступ до курсу: виникнення інститутів держави і права
2	Держава і право на стародавньому Близькому Сході
3	Інститут держави і права в стародавніх Індії та Китаї
4	Держава і право стародавньої Греції
5	Римська держава
6	Середньовічна держава і право Франції
7	Інститут середньовічної держави і права в Англії
8	Середньовічна держава й право Німеччини
9	Модульний контроль «Держава і право стародавнього світу й середніх віків»
10	Інститут держави в Англії/Великій Британії (середина XVII – XXI ст.)
11	Становлення конституційного ладу й правової системи США
12	Держава Франції (наприкінці XVIII – XX ст.)
13	Формування та розвиток держави в Німеччині (XIX – XX ст.)
14	Особливості континентальної та англосаксонської правових систем
15	Становлення новітніх держави й права в Японії (XIX – XX ст.)
16	Еволюція державного ладу й права в Китаї (кінець XIX – перша половина XX ст.)
17	Держава й право Нового й Новітнього часу

